

JEŽKOVY OČI

Oficiální zpravodaj
města Jihlavy

listopad
2024

jihlava.cz/jezkovyoci

dojihlavy.cz

facebook.com/mestojihlava

instagram.com/mestojihlava

Během MFDF bylo možné potkat v ulicích města mladé filmaře, kteří točili pro Centrum dokumentárního filmu. Foto: Jakub Koumar, Full Moon Zine

Vánoce se blíží

Téma: Terénní činnost charity

Rozhovor: S primátorem o CDT

O údržbě zeleně v zimě i mimo ní

/ **str. 3**

/ **str. 4**

/ **str. 14**

/ **str. 16**

Svatomartinské oslavy na Masarykově náměstí začínají 11. listopadu přesně v 11:11 hodin! Svatý Martin vyjede na bílém koni v 17 hodin z parku Jana Masaryka za Kinem Dukla.

Začněte podnikat v centru! Město nabízí nebytové prostory za příznivé ceny, celkovou nabídku najdete na jihlava.cz/nemovitosti.

Zveme Vás na výstavu fotografií letošních nejlepších architektonických počinů v ČR. Najdete ji na plotě v ulici Tyršova v blízkosti autobusového nádraží až do 1. prosince.

V říjnu se opět sešli zastupitelé města. Tentokrát se probíralo například financování revitalizace sportovního areálu na Bedřichově či rekonstrukce Rantířovské ulice. Hlavní závěry z jednání najdete na jihlava.cz/jezkovyoci, záznam z jednání je na Youtube kanálu Kraj Vysočina TV.

Jihlavský odbor sociálních věcí hledá nové pěstouny. Pokud se jím chcete stát, oslovte pracovníci oddělení náhradní rodinné péče Danu Živnůstkovou na dana.zivnustkova@jihlava-city.cz.

**Radek Popelka,
radní města Jihlavy**

Tak už máme zase listopad,

měsíc barev a spadaneho listí si každý prožívá po svém. Část z nás se ještě snaží dokončit poslední práce na zahrádce. Část řidičů stále hledá místo v servisu a snaží se přezout své plechové miláčky. První mlžná rána dokresluje atmosféru vzpomínek na zesnulé. Tmavé podvečery způsobené změnou času mají nádech tajemna spojeného s koncem roku. A právě během těchto večerů se objevují v dětských očích první jiskřičky a otázky. Přijede letos Martin na bílém koni? A co čerti, nemohl by chodit jenom Mikuláš? Za okny dětských pokojíků se začínají objevovat první dopisy plné vánočních snů a přání.

V listopadu si také připomínáme řadu událostí, které změnily náš svět. Tak například. V listopadu 1414 byl zahájen Kostnický koncil, na jehož konci došlo k upálení Jana Husa. Před 107 lety se v tehdejším Rusku uskutečnil bolševický převrat, jehož zvrácenost a negativní důsledky reálně cítíme i dnes. Listopad našťestí přináší i mnohem pozitivnější výročí. 11. 11. slavíme Den válečných veteránů, který je svázán s koncem první světové války. Škoda, že tato nebyla zároveň válkou poslední. Sametový 17. listopad je po zásluze vyhlášen Dnem boje za svobodu a demokracii a zároveň Mezinárodním dnem studenstva. Z mého pohledu je tento den především svátkem odvahy a naděje. Odvahy dělat věci správně a obrovské naděje v lepší budoucnost.

Ať vnímáte listopad jakkoli, rád bych vám popřál, ať barevnost spadaneho listí přebije mlžná rána a způsobí trvalou radost ve vašich srdcích.

Vánoční kouzlo v Jihlavě

Vánoční atmosféra v Jihlavě bude letos opět kouzelná. Jihlavané i návštěvníci se mohou těšit na bohatou výzdobu a pestrý adventní program, který bude zahájen slavnostním rozsvícením vánočního stromu na Masarykově náměstí v neděli 1. prosince.

Hlavním symbolem letošních Vánoc bude smrk pichlavý, který město získalo z Telče. Tento 12 metrů vysoký strom věnovala Jihlavě majitelka rodinného domu a jeho převoz a instalace proběhne 20. listopadu. Smrk bude zdobit náměstí až do 7. ledna, a to v rámci vánoční výzdoby, na kterou město vyčlenilo přibližně půl milionu korun.

Součástí adventního období bude opět také putovní výstava betlémů. Různé druhy řemeslných betlémů budou vystaveny ve výlohách obchodů v centru Jihlavy. K dispozici bude mapka, která návštěvníkům pomůže betlémy objevit a zároveň je provede dalšími zajímavými místy s vánoční výzdobou a světelnými instalacemi.

Světýlka všude okolo

Právě světelným instalacím bude věnována speciální pozornost. „I letos plánujeme osvětlit hradební parkán. Navíc se můžete těšit na tematické 2D a 3D světelné objekty v dětské vesničce na Masarykově

Součástí Vánoc bude opět vyhlídkové kolo

náměstí a v parku Gustava Mahlera u malého kluziště. Jako překvapení připravujeme nově pojaté projekce na budovy, které budou součástí vánoční výzdoby. Detaily ale zatím necháváme pod pokličkou,“ uvedl Michal Plaček z Brány Jihlavy, která je organizátorem akce.

Kromě zmíněného dětského kluziště samozřejmě nebude chybět ani to veliké kru-

hové kolem Mariánského sloupu. V adventní vesnici na Masarykově náměstí bude stejně jako loni vyhlídkové kolo, uvidíme vyřezávání ledových soch a samozřejmě jsou každoročně také stánky s různými voňavými dobrotami. Každý si sem může těsně před Vánoci také přijít vyzvednout Betlémské světlo.

V hlavní roli pohádky a filmy

Od středy do neděle budou na programu na Masarykově náměstí pohádky, které se budou nově odehrávat i o víkendu dopoledne. Přijede například divadlo Mikro-teatro s pohádkou Kam se semínko, kam schováš nebo slavné Buchty a loutky se svojí Vánoční raketou. Každý pondělní a úterní večer bude probíhat také o něco mrazivější varianta letního kina, tzv. zimní kino. Pohádky tedy nebudou pouze divadelní, ale i filmové. „Nabídneme také dva koncerty dechových kapel s vánočním pásmem. Mimo to na náměstí zahrají také Goody Moody, Lucy & Hangover nebo Funny Fellows,“ doplnil Plaček.

Celkový rozpočet města na vánoční program, který organizuje Brána Jihlavy, dosahuje 13 milionů korun. Přijďte si i letos vychutnat vánoční atmosféru v Jihlavě, objevte krásy betlémů ve výlohách, projděte se mezi světelnými instalacemi a užijte si bohatý kulturní program pro všechny věkové kategorie. Celý program najdete na webových stránkách dojihlavy.cz.

Běžkaři se opět mohou těšit na zasněženou trasu na Českém mlýně. Zasněžovat se začne podle počasí v průběhu prosince

Streetworkerky: Pomáháme mladým třeba se jen vypovídat

Pracovnice klienti znají. Neznámé redaktoři ale bylo nutné poprosit, aby se při prvním setkání drželi zpátky

Pojďte s námi do terénu se streetworkerkami z jihlavské Charity. Holky z Nízkoprahových zařízení pro děti a mládež Erko a Vrakbar nás s sebou vzaly na místa, kam za nimi chodí mladí lidé a svěřují se jim s problémy.

Park M. R. Štefánika s dětským hřištěm, lavičkami a stromy u Základní školy T. G. Masaryka je zbarvený podzimem. Pro práci v terénu jsme si nemohli vybrat lepší den, je právě babí léto. Uprostřed parku sedí na lavičce parta pokuřujících mladíků, hned vedle postává Šárka, Barča a Kristýna. Holky pracují už řadu let pro Oblastní charitu Jihlava, konkrétně pro Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Vrakbar a Erko. A právě s nimi strávíme dnešní slunečné odpoledne.

„Ještě než vyrazíme, poprosíme vás, abyste se drželi trochu zpátky. Klienti by se za námi mohli bát přijít, jste pro ně cizí,“ dávají mně a mému kolegovi fotografovi rady před cestou po městě. „Normálně bychom oslovili i tuhle partičku, ale jsou z naší přítomnosti už nervózní, tak to necháme raději

na jindy,“ kývne hlavou směrem k pěti klu-ků Kristýna.

Aktivní oslovení

Společně pak vyrazíme ulicemi Jihlavy do Smetanových sadů. „Do terénu chodíme celkem pětkrát do týdne. Už máme ověřená místa, kde se schází nejen mladí lidé s problémy. Zatímco Erko pracuje s dětmi od šesti let, naše cílová skupina začíná čtrnáctým

rokem,“ říká mi Šárka z Vrakbaru, když procházíme Mahlerovou ulicí. „Gró naší práce je v tom, že jen pasivně nečekáme, ale aktivně oslovujeme,“ vysvětluje mi.

Se Šárkou se držíme zpátky, zatímco Barča s Kristýnou jdou více vpředu. Prohlížím si jejich batohy. Mají na nich barevný odznáček s nápisem Streetwork. Poznávací znamení pro případné klienty. „Možná by bylo dobré zmínit, že se nezaměřujeme pouze na děti a mladé lidi, kteří dělají nepořádek. Snažíme se pomoci všem, kteří to podle nás v danou chvíli potřebují. Někdy vidíme, jak sedí holka na lavičce a brečí. Jdeme za ní, představíme se a opatrně se ptáme. Dozvíme se třeba, že se rozešla s klukem a potřebuje

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Erko a Vrakbar

NZDM Vrakbar Jihlava pomáhá mladým lidem, kteří zažívají nepříznivé situace, orientovat se v jejich přirozeném prostředí a poskytuje bezpečný prostor k řešení jejich obtíží a seberealizaci. Vytváří podmínky k tomu, aby mladí lidé byli schopní a ochotní podílet se na řešení svých nesnází, životních situací a lépe se s nimi vyrovnávali. Kde nás najdete? Sídliště U Pivovaru, Jihlava, 586 01 Jihlava. Více na jihlava.charita.cz.

si jen popovídat,“ vysvětluje mi smysl práce v terénu Šárka. „Důležité je budování vzta-hů a důvěry,“ dodává.

Přicházíme do Smetanových sadů, zatímco mě na první pohled zaujme stavba nové arény, která roste v bezprostřední blízkosti, holky si všímají skupinky asi šesti mladých lidí, kteří postávají za jedním z keřů. Barča s Kristýnou jdou za nimi. „Nedávno jsme tu takhle oslovili partu středoškoláků

„V terénu nejčastěji řešíme témata jako rodina, školní neúspěchy, vztahy, partnerství, duševní zdraví, experimentování s návykovými látkami nebo pocit osamělosti.“

a vůbec jsme si nevšimli, že mezi nimi sedí učitel,“ směje se Šárka. „Měli tu zrovna hodinu angličtiny. Byli ale skvělí. Vzali nás mezi sebe a my jim naši práci představili. Dokonce jsme do toho zapojili i tu angličtinu. Děláme přece streetwork.“

Rodina, neúspěchy, vztahy

Po pár minutách, kdy postáváme vedle kostelíku a vyhríváme se na sluníčku, se za námi vrací holky. „Jsou to lidi z intru, kteří nevědí, co v Jihlavě odpoledne dělat. Dali jsme jim náš leták. Jedna z holek o nás prý už slyšela. Myslím, že máme nové klienty. Nepracujeme jen s lidmi, kteří mají problémy, snažíme se obecně podporovat mladé,“ potvrzuje mi slova Šárky Kristýna z Erka. „Začal nový školní rok. Hodně mladých lidí přichází do nových kolektivů, ať už na učňák, na

Pracovnice již mají vytipovaná svá místa, na která chodí i sami klienti. Nová místa pak poznávají díky jasným znamením – nepořádek či nové graffiti

střední školu nebo právě na internát. Snažíme se jim ten vstup a navázání vztahů trochu usnadnit,“ dodává Barča. „V terénu nejčastěji řešíme témata jako rodina, školní neúspěchy, vztahy, partnerství, duševní zdraví, experimentování s návykovými látkami nebo pocit osamělosti,“ doplňuje Kristýna.

Naše další kroky míří do ulic v okolí centra města, konkrétně do Divadelní. Holky se zastaví u vysoké žluté zdi a nám ukazují, ať pokračujeme. „Půjdeme za roh, tady je oblíbené místo, kam za holkami klienti chodí, tak ať je nerušíme,“ vysvětluje nám Šárka. A má pravdu. Během pěti minut sem přichází skupinka čtyř holek. „Pojďte za námi, holky dovolily, že můžete být u našeho setkání,“

říká nám Kristýna a vede nás ke zdi. „Hmm... My teď máme pauzu před další hodinou. Co budeme dělat potom, nevíme. Ve škole nás to teda dneska moc nebaví. Ale dívej, prohodily jsme si bundy, tahle je moje a tuhle jsem si půjčila,“ mluvím s Barčou holky z osmé třídy, jako kdyby byla jejich starší sestra. Přitom se prý vidí teprve počtvrté.

To už ale vedle nás vzniká další hlouček, tentokrát asi osmi kluků. Většina z nich je ve značkových soupravách a v ruce drží takzvané vapíky. Od holek se přitom dozvídáme, že jim není víc než patnáct. „Vaporizéry na tabák jsou teď bohužel velkým problémem mezi náctiletými. Stejně jako například žvýkačí tabák nebo THC. Snažíme se proto dělat osvětu i v tomto směru,“ ujišťují mě holky a my se opět vzdalujeme, protože tahle partička o nás rozhodně nestojí.

Graffiti jako znamení

Po dvaceti minutách se vydáváme dál přes Masarykovo náměstí na hradby. „Díváme se, jestli není kolem laviček nepořádek, nebo jestli se na některých místech neobjevily graffiti. To by pak totiž značilo, že sem může docházet naše cílovka. Na místo se vracíme i několikrát denně v různých časech, abychom na ně případně narazili a popovídali si s nimi,“ vysvětluje mi Kristýna a prohlíží si ženu a muže na jedné z laviček. „Tihle už jsou mimo naši věkovou kategorii, jinak bychom je oslovili,“ dodává a zadívá na nedaleké nákupní centrum. „I tam za mladými lidmi, kteří mají svá trápení, chodíme,“ říká mi Šárka. Pro dnešek se už ale loučíme a já odcházím s pocitem a přesvědčením, že streetwork v Jihlavě má smysl!

Reportáž napsala Lucie Maxová

Barevný odznáček s nápisem Streetwork na batohu – poznávací znamení pro případné nové klienty

Další nové troleje

Nové trakční trolejové vedení povede od křižovatky ulic Havlíčkova a Pražská přes novou komunikaci u Centrálního dopravního terminálu až po křižovatku třídy Legionářů a ulice Fritzova. Dále bude modernizován navazující úsek trolejového vedení v jižní části třídy Legionářů, kde vznikne oboustranná zastávka MHD s přechodem pro chodce a počítá se i s úpravou trolejového vedení formou doplnění stop v křižovatce třídy Legionářů a ulice Tolstého. Více se o nové lince dozvíte v rozhovoru na str. 14.

Dokončená cyklotrasa do Hruškových Dvorů

V červnu 2025 by měla být dokončena výstavba nového úseku cyklostezky o délce 1,263 km, který propojí Jihlavu s obcí Střítež. Tento úsek navazuje na již existující trasu Jihlava – Pávov a končí za dálničním mostem, kde se napojí na stávající lesní cesty vedoucí přímo do Stříteže.

Na trase budou vybudovány tři propustky a železobetonový most nad Zlatým potokem o délce 5,5 metru, který zajistí bezpečný průchod přes potok. Pro odpočinek cyklistů je naplánována také odpočívka s lavičkami.

Podzimní sběr Diakonie Broumov

Nákladní auto Diakonie Broumov, do kterého lze dovézt nepotřebné věci, jako jsou látky, nádobí, oblečení, domácí potřeby, menší spotřebiče či hračky, bude opět stát na vlakovém nádraží Jihlava město – vjezd od Ferony v sobotu 23. listopadu, a to od 9 do 17 hodin. Kromě potřebných letos Diakonie podpoří i obyvatele míst zasažených povodní. Diakonii lze odevzdat oblečení, lůžkoviny, látky, domácí potřeby, příkrývky, obuv, batohy, drobné předměty z domácnosti, menší elektrospotřebiče či hygienické a drogistické potřeby. Bližší informace lze zjistit na telefonních číslech +420 224 316 800 a +420 603 287 387 nebo na stránkách diakonie www.diakoniebroumov.org.

Zimní termíny svozu bioodpadu

Od prosince bude omezena frekvence svozu nádob na bioodpad, a to v důsledku snížení množství produkovaného rostlinného odpadu, které je pro zimní období typické. Svozy tedy proběhnou v těchto termínech: 2.–6. prosince 2024, 30. prosince 2024 – 3. ledna 2025, 27.–31. ledna 2025, 24.–28. února 2025 a 24.–28. března 2025. Nádobu nelze vyvážet v mrazivých teplotách, protože dochází k přimrzání obsahu. Žádáme občany o nepřetěžování nádob, může dojít k jejich poškození. Od 7. dubna 2025 bude svoz bioodpadu prováděn standardním způsobem, tedy jednou za 14 dní vždy v lichém týdnu.

Cyklostezka do Stříteže

Jedním z klíčových prvků bezpečnosti tohoto úseku je instalace betonové stěny pod dálničním mostem. Tato stěna, vysoká 2,5 metru a dlouhá 55 metrů, ochrání cyklisty před rázovou vlnou způsobenou projíždějícími vlaky, které se v této oblasti pohybují.

Náklady na stavbu jsou vyčísleny na necelých 49 450 432,54 Kč bez DPH, přičemž projekt je podpořen dotací z Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027 ve výši přibližně 40 milionů Kč.

Cyklotrasa do Hruškových Dvorů

Na konci října byla také otevřena nová cyklotrasa propojující Hruškovy Dvory s cyklostezkou G04 vedoucí podél ulice Helenínská. Trasa s novým veřejným osvětlením vede kolem garáží a dětského hřiště až k zastávce MHD a měří přibližně 310 metrů. Vlejší větev do sídliště má délku 200 metrů.

Stavba společnosti START Zelený s.r.o. z Brtnice, byla dokončena 24. října. Celková hodnota projektu činí 4 407 851,73 Kč bez DPH, přičemž město získalo na financování dotaci z Fondu Vysočiny ve výši přibližně 661 745 Kč.

Trolejbusy pro Ukrajinu

O převoz trolejbusů se postarala ukrajinská strana

Dopravní podnik daroval prostřednictvím Dobročinného fondu ViZa šest vyřazených trolejbusů ukrajinskému Ivano-Frankivsku. Po Jihlavě jezdily vozy 15 let a kvůli značnému opotřebení byly v roce 2024 nahrazeny novými parciálními. Ty jsme pořídili z projektu Parciální trolejbusy v Jihlavě II. „V jeho podmínkách bylo jasné definováno, že vozy, které nové nahradí, musejí být buď ekologicky zlikvidovány, nebo bezúplatně převedeny do zemí mimo Evropskou unii,“ vysvětlil ředitel Dopravního podniku města Jihlavy Radim Rovner. Velké poděkování patří paní Kateřině Svobodové, která stě-

žejní část potřebné a složité administrativy zajistila.

Za velkého přispění Dobročinného fondu ViZa se podařilo darování zprostředkovat a zadministrtovat. Dopravu do Ivano-Frankivsku si zajistila ukrajinská strana. „Téma darování vyřazených trolejbusů se plánovalo už delší dobu. Vzal jsem si ho proto za své a pomohl s realizací. Nemám rád plýtvání, a proto jsme se rozhodli trolejbusy darovat tam, kde mohou dál posloužit a přinést užitek,“ uvedl jihlavský radní Vojtěch Prechal. Na Ukrajině budou trolejbusy součástí tamní městské hromadné dopravy.

Město ocenilo organizace, které pomáhají lidem

Zástupci Jihlavy rozdali ceny v rámci Týdne sociálních služeb. Protože šlo o jubilejní 10. ročník, neoceňovali jednotlivce, ale celé organizace, které se neúnavně věnují těm nejzranitelnějším mezi námi – seniorům, nemocným dětem, osobám se zdravotním postižením nebo lidem, kteří se ocitli v náročných životních situacích.

Oceněné organizace nabízejí jak krátkodobou pomoc v akutních případech, tak dlouhodobou podporu. „Jejich cílem je zajištění základních potřeb, jako je bydlení, strava nebo zdravotní péče, ale také podpora osobní důstojnosti a integrace do společnosti. Otevírají dveře ke kvalitnějšímu životu a poskytují bezpečí,“ uvedla Martina Černá, tajemnice Komise pro neziskovou a sociální oblast Rady města Jihlavy.

Sociální služby, které oceněné organizace nabízejí, mohou zahrnovat vše od osobní asistence, poradenství, psychologické pomoci až po různé formy terénní práce a komunitní programy. Jejich činnost je často neviditelná, ale pro mnoho lidí naprosto nepostradatelná.

Oceněné organizace: Alzheimer Home Jihlava, Bílý kruh bezpečí, Centrum J. J. Pestalozziho, Centrum pro neslyšící a nedoslýchavé kraje Vysočina, Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina, Denní

Akce se konala ve velké gotické síni jihlavské radnice

a týdenní stacionář Jihlava, Diecézní charita Brno, Oblastní charita Jihlava, Domov pro seniory Stříbrné terasy Jihlava, F POINT Jihlava, Integrovaná centrum Sasov, Integrované centrum sociálních služeb Jihlava, Občanská poradna Jihlava, Psychocentrum

– manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, Středisko křesťanské pomoci Jihlava, Středisko křesťanské pomoci Jihlava – Naděje pro život, Tyflocentrum Jihlava, Tyflo-servis Jihlava, VOR Jihlava, Vaše sociální služby Jihlava, ŽIVOT 99 Jihlava.

V re-use centru Útulek věcí najdete věci!

S klesajícími teplotami zkracuje jihlavské velké re-use centrum Útulek věcí otevírací dobu. Od listopadu do dubna bude otevřeno v sobotu od 9 do 12 a v úterý od 15 do 17 hodin. Od začátku fungování v září 2023 prošlo re-use centrum řadou změn, včetně ztrojnásobení prodejní a skladovací plochy.

Během jedné otvíračky projde Útulkem věcí zhruba 40 návštěvníků, kteří přináší až 600 kg věcí. Odváží si nábytek, nádobí a další věci do domácnosti, kočárky, autosedačky, hračky, sportovní náčiní, knihy či stavební materiál. Jen za deset měsíců letošního roku se vybralo asi 22 tun věcí a více než 18 tun předmětů našlo nové majitele.

Jak to funguje? Nepotřebné kompletní, čisté a nerozbité věci odevzdáte zdarma obsluze re-use centra, která je třídí a naceňuje. Věci, které se nevejdou, nebo o ně není zájem, putují do re-use centra (pointu) ve sbě-

Útulek věcí najdete hned nad útulkem psů po cestě na Pístov

ném dvoře v Brtnické ulici, re-use skříně na Březinkách a knihy do knihovny Městské knihovny v ulici Palackého, kde jsou dostupné k rozebrání zdarma. Některé věci odešly k lidem postiženým povodněmi či k samoživitelkám a samoživitelům, několik krabic knih dostalo zařízení pro seniory.

„Příští rok se můžete těšit na další SWAPy, tedy výměnu především oblečení, diskuze a workshopy, v září plánujeme opět Reuse den, ten letošní navštívilo asi 600 lidí. Ve spolupráci s festivalem dokumentárních filmů testujeme půjčovnu nádobí, kterou chceme nabídnout i veřejnosti,“ popisuje nejbližší plány Útulku věcí jeho koordinátor Zdeněk Ondrák.

Útulek věcí funguje s podporou města Jihlava a od jara 2024 ho provozuje spolek Silo Jihlava. Během zkušebního provozu byly věci k odnosu zdarma, od června je pořídíte za příspěvek do veřejné sbírky, ta je určena na provoz

a rozvoj re-use centra. Přispějete jednoduše do kasičky nebo přes QR kód. Útulek věcí najdete v Autoparku Pístov, z Jihlavy po ulici Telečská, odbočka vlevo. Autobusem č. 7 se nejbliž dostanete na zastávku Pístov, náves. Chcete se podívat, jaké věci jsou v re-use centru právě teď? Sledujte Útulek věcí na FB a IG.

Jihlava má další Kameny zmizelých

Eliška Kubíková je zároveň bývalou ředitelkou Zoologické zahrady Jihlava

Na osudy jihlavských židovských rodin během druhé světové války se nezapomíná ani v Jihlavě. Díky snaze Elišky Kubíkové, která mimo jiné 13 let úspěšně vedla jihlavskou zoologickou zahradu, se v krajském městě objevily další tři Kameny zmizelých.

Pojďme si na začátku říci, co to Kameny zmizelých vlastně jsou.

Jedná se o dlažební kostky s mosazným povrchem, které jsou vsazené do chodníku. Říká se jim také Stolpersteine podle původního projektu německého umělce Guntera Demniga a zpravidla připomínají osudy lidí, kteří byli nacisty deportováni a následně i zavražděni v koncentračních nebo vyhlazovacích táborech, ale můžou se týkat i těch, kteří věznění přežili. Umisťují se před domy, ve kterých lidé před svým tragickým osudem naposledy žili.

Komu jsou Kameny zmizelých v ulici Seifertova věnovány?

Tyto Kameny zmizelých, které byly instalovány a následně odhaleny na začátku září, jsou věnovány třem obětem holocaustu. Jedná se o matku a dva syny rodiny Spitzerových – Anna, která zahynula v Lodži, Theodor, který zemřel v koncentračním táboře Kaufering u Dachau a Ferry, který zahynul v koncentračním táboře v Poznani.

Kde přesně lidé Kameny zmizelých věnované rodině Spitzerových najdou?

Jak už jsem zmínila, Kameny zmizelých se zpravidla instalují v místě posledního bydliště, které oběti nacistické zločiny nedobrovolně opustily. Tyto miniaturní pomníčky jsou proto instalovány v dlažbě chodníku před domem v Seifertově ulici č. 13.

Právě tuto vilu zakoupil v 30. letech minulého století Josef Spitzer.

Přesně tak. Byl to spolumajitel „Továrny na konzervy a uzeniny v Kostelci“. V roce 1935 však zemřel a ve vile pak bydlela jeho manželka se třemi syny. Nejmladší z nich, patnáctiletý Hanuš ale v roce 1938 podlehl nemoci. Krátce nato, za nacistické okupace, byl židovské rodině dům zkonfiskován a vdova a dva starší synové byli nuceni se přestěhovat. Následně byli odvezeni do koncentračních táborů, kde všichni zahynuli.

Jak a kdy vás napadlo Kameny zmizelých nechat před vilu umístit?

Dům je v současnosti sídlem jihlavského sboru Evangelické církve metodistické (ECM), jejíž jsem členkou. Církev budovu získala v roce 1968 výměnou za vilu v ulici V Důlkách, která musela ustoupit stavbě

silnice. Farnost se již po několik let zapojuje do celorepublikové akce Noc kostelů a také do akce Den evropského dědictví, kdy vilu zpřístupňuje široké veřejnosti. Součástí programu jsou i komentované prohlídky. Pro tuto potřebu jsem se pokusila vypátrat příslušné údaje v Okresním archivu Jihlava. Dokumenty však zároveň vypovídaly mnohé o tragickém osudu rodiny, která v domě žila. Pak už se vše skládalo jako puzzle. Dozvěděla jsem se více o Kamelech zmizelých, navštívila místa, kde byly již položeny a také potkala ty správné lidi. Nakonec jsem se zkontaktovala i s žijícími potomky rodiny a to už se mě osudy jejich členů začaly dotýkat takřka osobně.

Poté, co se vedení jihlavského sboru ECM ztotožnilo s cílem instalovat tyto miniaturní pomníčky, zažádala farnost o finanční podporu města. Město Jihlava zareagovalo vstřícně a navíc sám pan primátor Petr Ryška převzal nad připravovanou akcí záštitu.

V úvodu jsme zmínili, že Kameny zmizelých byly slavnostně odhaleny na začátku září.

Ano, ale myšlenka vznikla již na jaře a konkrétní podoba akce se začala rodit na Festivalu židovské kultury v Polné, kde jsem ohledně hudebního vystoupení kontaktovala dámské klezmerové trio Nešama. Pro intelektuálně naladěné posluchače se podařilo domluvit odbornou přednášku politoložky Ireny Kalhousové na aktuální téma současného dění v Izraeli. A na moji výzvu ochotně a nezištně zareagovala herečka Horáckého divadla Lenka Schreiberová, která přečetla část zápisků Anny Spitzerové z koncentračního tábora Terezín.

Svým proslovem přispěl a aktu odhalení Kamenů zmizelých se ujal primátor Petr Ryška v doprovodu náměstka Martina Laštovičky.

Kolik Kamenů zmizelých v Jihlavě aktuálně je?

V Jihlavě byla dosud pouze dvě místa, kde jsou Kameny zmizelých umístěny. Jedním z nich je chodník v Mahlerově ulici č. 4, kde se nacházejí tři kameny rodiny Bernstein. Ještě dříve byly instalovány čtyři kameny před sídlem Jihlavských listů ve Fritzově ulici, kde žila rodina Neumannových. Nejnovější adresa – Seifertova 13 – je tak třetí jihlavskou adresou a věřím, že ne poslední.

Jihlava má jedno neobvyklé prvenství

Ze všech krajských měst sem na počet místních dojíždí nejvíc aut i lidí

Jihlava zcela vyniká mezi krajskými městy. V přepočtu na počet místních obyvatel **má zdaleka nejsilnější denní dojíždku z okolí** – například ve srovnání s hlavním městem Prahou přijíždí do Jihlavy poměrově 3x víc lidí a 4x víc aut.

Sčítání v roce 2021 se věnovalo také mobilitě obyvatel. Statistici získali data, které **pomáhají pochopit dopravní situaci ve městech** a srovnat je s ostatními sídly. Zajímavá data si může kdokoli prohlédnout na Statistickém geoportálu na webové stránce geodata.csu.gov.cz.

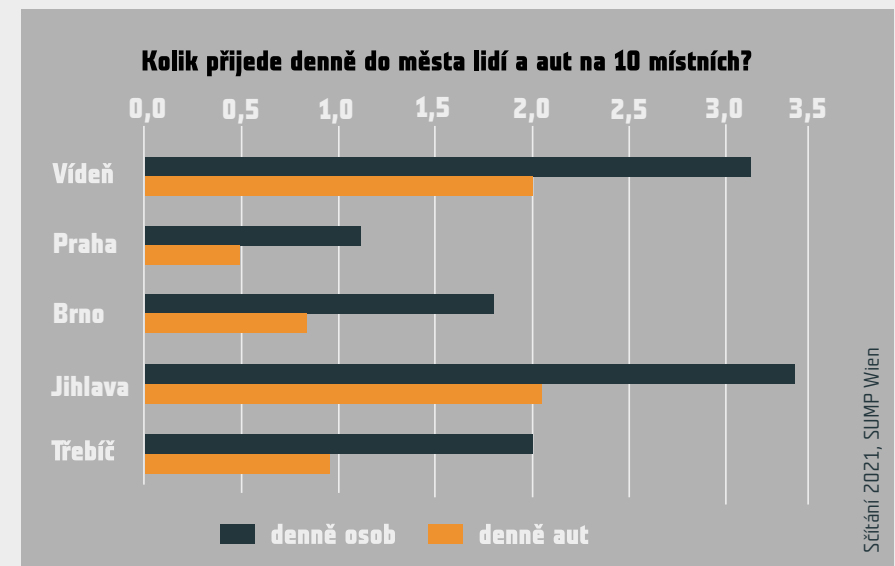
Mezi krajskými městy v přepočtu na místní obyvatele má nejsilnější denní dojíždku Jihlava. **Do Jihlavy na 10 místních obyvatel přijede denně z okolí 3,4 lidí** a při průměrné obsazenosti 1,2 cestujících na auto **také 2,1 aut.** Nejvíce lidí přijíždí do Jihlavy z Brtnice, Luk nad Jihlavou, Třeště, Polné a Havlíčkova Brodu. Jen z Brtnice přijede denně do Jihlavy 830 lidí a 497 aut.

Do Prahy přitom přijede na 10 místních z okolí pouze 1,1 lidí a 0,5 auta. Ve srovnání statutárních měst Jihlavu předběhla pouze Mladá Boleslav s 6,5 lidmi a 4,2 auty na 10 místních. V Mladé Boleslavi se 43 tisíce obyvateli sídlí Škoda Auto s více jak 35 tisíci zaměstnanci. Těsně za Jihlavou zůstává podle dat z tamního plánu udržitelné městské mobility také Vídeň – na 10 místních tam přijede 3,1 dojíždějících a 2,0 aut.

Zvyšujícímu se náporu aut a paralýze dopravou z okolí se Jihlava brání **podporou veřejné dopravy, vytvářením bezpečných tras pro pěší i cyklisty nebo rozšiřováním systému parkování.** Systém parkování město letos rozšířilo z 2700 parkovacích míst na 5300, vyznačuje v něm všechna možná místa, na nichž parkování nepřekáží ostatním. Dalších více jak 900 míst město nabídlo na vytipovaných parkovištích zdarma. Příští rok se systém parkování rozšíří na Slunce, jehož ulice jsou velice vyčizené parkováním místních i dojíždějících.

Pod největším náporem motoristů je aktuálně **parkoviště P+R v Žižkově ulici.** Stání je zde nově možné od pondělí do pátku na max. 24 hodin. Město zvýšilo kapacitu záchytného parkoviště o čtvrtinu. Současně ale dále nebude na P+R tolerovat dlouhodobě odstavená auta nebo auta stojící mimo vyznačená stání.

Lidé přesedají z aut do veřejné dopravy

V autobusech a vlacích, které směřují do Jihlavy, stále přibývá cestujících. Za prvních devět měsíců roku 2024 přibylo ve spojích směřujících do Jihlavy ve srovnání s rokem 2023 bezmála osm procent cestujících. Roste i počet cestujících v městských trolejbusích a autobusech. Za prvních devět měsíců meziročně o 1,8 %, v září byl meziroční nárůst skokově dokonce 17 %.

Dopravní podnik města Jihlavy od září posílil spoje, např. ze sídliště Březinova do centra nebo k nemocnici. Také Kraj Vysočina plánuje navýšit objem autobusové dopravy směřující do města, a to od jara 2025 zhruba o 20 %.

Erasmus+ pomáhá našim školám s dalším rozvojem

Mění životy, otevírá obzory. Motto programu Erasmus+ se v Jihlavě naplňuje už více než rok. Zaměstnanci 13 základních a mateřských škol za tu dobu dostali příležitost sbírat poznatky a zkušenosti v Polsku, Slovinsku, Finsku a na Slovensku, letos v létě se navíc první pedagogové vydali do zahraničí na intenzivní jazykové kurzy a odborné semináře.

„Těší mě, že se nám povedlo aktivity v rámci Erasmu+ nejen úspěšně rozjet, ale že latku neustále posouváme výš a výš. Nejlepším důkazem jsou ohlasy z jednotlivých škol. Ty oceňují nejen výběr destinací a skvělou organizaci dosud uskutečněných výjezdů, ale především spoustu nových podnětů, které jim pomáhají k dalšímu rozvoji a zkvalitňování výuky,“ zdůrazňuje Tomáš Koukal, vedoucí odboru školství kultury a tělovýchovy jihlavského magistrátu.

Vyplácí se tak sázka na vytvoření velkého konsorcia města a jím zřizovaných škol, jemuž se povedlo získat akreditaci Erasmu+ pro oblast školního vzdělávání na období 1. února 2023 až 31. prosince 2027. Tím se Jihlava zařadila po bok Brna či Ostravy. „Následně jsme uspěli se dvěma žádostmi o grant k akreditovanému projektu a na realizaci aktivit získali už téměř 200 tisíc euro,“ upřesňuje koordinátorka projektu Zuzana Bečková.

Ze Slovinska až do Finska

Na úvodní výjezd do polského partnerského města Zgierz, které se uskutečnilo loni na začátku prosince, letos navázaly další tři skupinové mobility. Jako výborná volba se ukázalo Slovinsko, kam se v březnu vydalo 19 zaměstnanců jihlavských škol včetně ekonomů nebo vedoucích školních jídelen. Formou stínování (job-shadowing) se účastníci seznámili s provozem a výukou ve třech základních a mateřských školách a navštívili tři vzdělávací centra.

„Velkou zásluhu na tom, že jsme se do Slovinska mohli vypravit a navázat zde dlouhodobější spolupráci, mají naši kolegové z Brna,“ oceňuje Zuzana Bečková pomoc Jiřího Matyáška, dlouholetého vysokoškolské-

ho pedagoga, a koordinátorky Erasmu+ na Základní škole Arménská Heleny Jedličkové. „Jejich kontakty a zkušenosti pro nás byly neocenitelné nejen v souvislosti s touto konkrétní mobilitou, ale zvláště v našich úplných začátcích,“ podotýká.

Výjimečný zážitek

Při výjezdu do Slovinska mohli účastníci poznat i netradiční výuku hudební a výtvarné výchovy ve vyhlášeném centru Groharjeva hiša v Sorici, které zřizuje slovinské ministerstvo školství. „Když nám poprvé vyprávěli, že nás tady za jedno odpoledne naučí hrát na hudební nástroj a kreslit, jen jsme se nevěřícně pousmáli. Jenže realita je přesně taková jako ty nejkvětnatější zvěsti. Opravdu výjimečný zážitek a obrovská inspirace, jak k těmto předmětům přistupovat,“ konstatuje Zuzana Bečková.

Velká spokojenost zavládla také s červnovou cestou na Slovensko, kde se s chodem a výukou ve dvou školách – soukromé církevní v Partizánském a venkovské státní ve Slatině nad Bebravou – seznámilo 15 jihlavských učitelů. „Zaujala mě celá řada věcí: v mateřské škole tělesná výchova s aprobovaným učitelem tělocviku nebo využití Elkoninovy metody pro rozvoj předčtenářské gramotnosti, na základní škole zase předmět regionální výchova, při němž si děti vytvářejí vztah k tradicím a regionu, kde žijí. Ten bych ráda modifikovala pro naši mateřskou školu,“ říká Markéta Bočková ze ZŠ a MŠ Nad Plovárnou.

Další zastávku pak bylo Finsko, o nějž měly jihlavské školy eminentní zájem. Na přelomu září a října navštívilo 18 pedagožek čtyři vzdělávací instituce ve městech Helsinky

a Rajamäki. „Děti jsou zde vychovávány k velké samostatnosti. Při návštěvě jedné ze škol se nám věnovali přímo žáci – provázeli nás a snažili se s námi komunikovat v angličtině,“ popisuje Barbora Kazdová ze ZŠ Seifertova, kterou zaujal i nižší počet dětí ve třídách. „Učitelé a asistenti se jim tak mohou věnovat více individuálně, aniž by se narušila plynulost hodiny,“ doplňuje.

Premiéra dalších aktivit

Letos navíc Erasmu+ „neusnul“ ani v období letních prázdnin, kdy se jihlavští pedagogové měli možnost poprvé vzdělávat na týdenních pobytech v zahraničí. Celkem sedm se jich vypravilo na Maltu, Kypr a do Irska. Čtyři z nich absolvovali jazykové kurzy, tři odborné semináře (AI pro vzdělávání, plynulost a rozvoj angličtiny, pedagogické dovednosti – metodika výuky jazyků).

„Kurz byl velmi intenzivní a kontakt s cizím jazykem během celého dne výrazně přispěl ke schopnosti plynně komunikovat s rodilými mluvčími a spolužáky z různých zemí.“

„Kurz byl velmi intenzivní a kontakt s cizím jazykem během celého dne výrazně přispěl ke schopnosti plynně komunikovat s rodilými mluvčími a spolužáky z různých zemí. Věnovali jsme se poslechům, skupinové práci a tvorbě dialogů, rozborům textů, využívání digitálních technologií a samozřejmě nechyběla ani okamžitá zpětná vazba,“ vypočítávají Jana Šneiderová ze ZŠ Seifertova a Věra Körber ze ZŠ E. Rošického, které absolvovaly pětidenní výuku angličtiny na Maltě.

Stejnou možnost dostanou zaměstnanci jihlavských škol i příští rok. „Na jazykové kurzy a odborné semináře bychom rádi poslali větší počet lidí, protože v jihlavských školách je po těchto aktivitách velká poptávka. A pokračovat budeme také ve skupinových mobilitách pedagogů a nepedagogů – máme v plánu se znovu vrátit do Slovinska a na Slovensko, novými destinacemi by potom měly být Dánsko a Island,“ přibližuje Zuzana Bečková další plány.

Den s Erasmem+ byl ideální příležitostí podělit se o dosavadní zkušenosti s programem Evropské unie i další plány. Na snímku náměstek jihlavského primátora pro oblast školství, kultury a sportu Richard Šedivý.

Mobility přispívají i k boji se šikanou

Bez sdílení nových poznatků by program Erasmus+ nemohl být úplný. Proto statutární město Jihlava společně s Mateřskou školou a Speciálně pedagogickým centrem Jihlava zorganizovaly Den s Erasmem+, na němž se v nově zrekonstruovaném Stříbrném domě sešli zástupci vedení města, základních a mateřských škol, krajského úřadu, brněnského magistrátu, Domu za-

hraniční spolupráce a dalších organizací z oblasti vzdělávání.

Účastníci mobilit zde představili své zkušenosti z dosud uskutečněných výjezdů a možnosti jejich implementace do výuky. Uznání sklídl také na závěr promítнутý studentský snímek STOP!, jehož námětem byly různé podoby šikany a jejího vlivu na žáky se před časem zrodil na jedné z mobilit pořádaných brněnskou Základní školou Arménská.

„Tehdejší žák 8. ročníku Lukáš Polanský natočil v roce 2022 ve spolupráci se svými spolužáky, pedagogy a vedením školy film, který pak byl díky našim kontaktům z programu Erasmus+ přeložen do čtyř jazyků a v současné době je promítán na školách tří států v rámci prevence proti šikaně. Dopad mobilit tak napomáhá i řešit problém, s nímž se potýkají školy po celé Evropské unii,“ říká koordinátorka aktivit ze ZŠ Arménská Helena Jedličková.

Při jarní mobilitě do Slovinska se zástupci jihlavských škol podívali i na břeh jezera Bled v Julských Alpách, jednoho z nejvyhledávanějších míst v zemi.

Zvlášť srdečného přivítání se dostalo výpravě z Jihlavy po příjezdu do Základní školy s mateřskou školou ve slovinské Slatině nad Bebravou. Nechyběly tradiční kroje ani domácí chléb se solí.

Erasmus+ pro oblast školního vzdělávání

Program Evropské unie umožňuje mobility do zahraničí s aktivitou stínování (job-shadowing) pro vedoucí, pedagogické a nepedagogické pracovníky škol, skupinové mobility žáků, kurzy a školení pedagogických pracovníků a podobně. Cílem projektu je profesní rozvoj pracovníků základních a mateřských škol, implementace inovativních metod a technik do výuky a podpora hodnot inkluze, rozmanitosti, tolerance a demokratické účasti ve vzdělávání.

Prodloužená Ji.hlava přinesla klid

Opět bylo možné zkusit i virtuální realitu

Mezinárodní festival dokumentárních filmů byl letos prodloužen z šesti na deset dnů. Zasáhl tedy nejenom do prodlouženého víkendu a podzimních prázdnin, ale navíc ještě do jednoho závěrečného víkendu. A nutno říct, že se nepříjemný nával diváků v kinosálech opravdu uvolnil. Přestože byly při prvním víkendu ulice i restaurace opět plné návštěvníků, tak se fronty před projekcemi netáhly tak daleko za vstupní brány kin. Uvolněnou atmosféru podtrhlo také slunečné podzimní počasí.

Program byl letos kromě standardních sekcí zaměřen také na rodiny, seniory či zdravotně postižené, kteří měli zvýhodněné akreditace či rovnou akreditace zdarma. Některé projekce byly nastaveny také pro rodiny, které nenašly hlídání pro své děti, nebo pro lidi citlivé na sluch. Bohatý program organizátoři připravili také pro teenagery, kteří mohli pomocí kamer reflektovat své aktuální psychické naladění. Nenudily se ani malé děti, kterých byl plný Stříbrný dům. Centrum dokumentárních filmů a Jihlavský architektonický manuál zde pro ně připravili animační dílnu, dabingové studio a ti nejobdůbnější se mohli rovnou stát malými dokumentaristy a vyrazit s kamerami do ulic města.

Prodloužený ročník potvrdil, že i tak velký festival může v tak malém městě klidně fungovat. Doporučujeme Jihlavanům sledovat zvýhodněné akreditace na příští rok, protože třeba v pracovním týdnu se dá do sálů krásně dostat a filmy se dají spojit třeba s cestou z práce. Partnerem festivalu je každoročně mimo jiné i statutární město Jihlava, které jej letos sponzorovalo částkou 4 750 000 Kč.

Město Jihlava

21. října 2024

V autobusech a vlacích, které směřují do Jihlavy, stále přibývá cestujících.

Za prvních devět měsíců roku 2024 ve spojích Kraj Vysočina směřujících do Jihlavy přibýlo ve srovnání s rokem 2023 bezmála osm procent cestujících.

Roste i počet cestujících v městských trolejbusích a autobusech. Za prvních devět měsíců meziročně o 1,8 %, v září byl meziroční nárůst skokově dokonce 17 %. [...]

3 komentáře

To se mi líbí

Okomentovat

Sdílet

Aleš Stuchlík Nárůst počtu cestujících ve veřejné dopravě je obecný trend. Kraj Vysočina na něj správně reaguje nasazováním kapacitních autobusů na páteřní linky. Město Jihlava a Dopravní podnik města Jihlavy, a.s. by se měly přidat a začít nakupovat kloubové trolejbusy na linky B a C, které jezdí nepřetržitě nejen ve špičkách pracovních dnů, ale prakticky celodenně a celotýdenně.

Honza Munduch Na nárůst počtu spojů VDV by mělo reagovat Město Jihlava a také navýšit počet spojů MHD. Zkrátit intervaly na 10 minut u linek B a C. A zároveň přidat spoje také na linku G. Linka G by potřebovala posílit celodenně i o víkendech.

Nad'a Hobzová Kéž by jezdilo více přímých vlakových spojů Jihlava-Praha

Jak vnímáte MFDF? Co byste Jihlavanům doporučili?

Program našeho největšího festivalu je koncipován tak, že se v něm najde opravdu každý, o tom jsem přesvědčena. Doporučila bych určitě dětský program a program pro mladé, který se těší velké oblibě. Děti a mládež si mohou vyzkoušet řadu filmových profesí, ale také se přímo podílet na tvorbě programu této sekce, takže ta pak odpovídá opravdu tomu, co mladé zajímá. Tento přístup vítám, jsem zastánce zapojování dětí a mládeže do rozhodování o jejich činnosti. Učíme je tak řadě důležitých dovedností, které v životě využijí, a navíc je to pro ně mnohem zajímavější trávení volného času.

Kromě filmového programu, který určitě doporučuji také, mám velmi ráda Inspirační fórum, kde se formou panelových diskusí otevírají aktuální témata s neskutečně zajímavými řečníky. Diskuse jsou zaznamenávány a je možné se k nim kdykoli během roku vrátit v podobě podcastu. Baví mě poslouchat opravdu podnětné debaty, klidně se zavřenýma očima, je to i taková forma odpočinku.

A poslední, co bych Jihlavanům doporučila, je zkusit ten festival opravdu zažít na vlastní kůži. Mám zkušenost, že se ho pořád ještě někteří místní bojí a mají pocit, že není pro ně. To je ale nesmysl, je tomu přesně naopak, i proto se letos rozšiřuje počet dní, kdy je možné festival navštívit. Zkuste si najít film nebo se jen tak vmístit do davu, navštívit hudební offprogram ve stanu za DKO, anebo třeba jen projít celou trasu bílé čáry. Festival je náš, tvoří už dlouho identitu města, tak si to užijeme!

Karolína Koubová

zastupitelka města za PiFo

Mezinárodní festival dokumentárních filmů je součástí tzv. Jihlavského rodinného stříbra, tedy projektů, které jsou unikátní a významné pro Jihlavu. Pro letošní rok došlo k velké změně, kdy byl festival prodloužen na 10 dní. To, že se blíží jeho konání, každý Jihlavák bezpečně pozná. Po městě se začnou objevovat bílé čáry označující významná místa a prostory konání festivalu, vlajky, nejružnější instalace, stánky s občerstvením. A Jihlava výrazně ožije. Na ulicích potkáváme spoustu mladých lidí s akreditacemi na krku, kteří se baví, diskutují a rozebírají filmy. Jsou plné kavárny, bary a restaurace. Festival přináší spoustu pozitivních věcí pro Jihlavu a multiplikační efekt pro podnikatele ve službách v cestovním ruchu je neoddiskutovatelný. To byl také jeden z důvodů, proč jsme se rozhodli ve vedení města pro podporu rozšíření festivalu na 10 dní. Já osobně jsem byl na několika dokumentárních filmech a musím říct, že se mi moc líbily a zároveň jsem byl příjemně překvapený z organizace, vše fungovalo bez problémů. Samozřejmě má konání takového festivalu i své stinné stránky, a to především ve zvýšeném hluku ve večerních a nočních hodinách. Festival má udělenou výjimku z doby nočního klidu. Ve vedení města jsme se tím poměrně hodně zabývali a snažili jsme se vybalancovat únosnou míru pro obyvatele a zároveň, abychom vyšli vstříc i účastníkům festivalu. Věřím, že se to povedlo a všichni si tuto významnou akci užili.

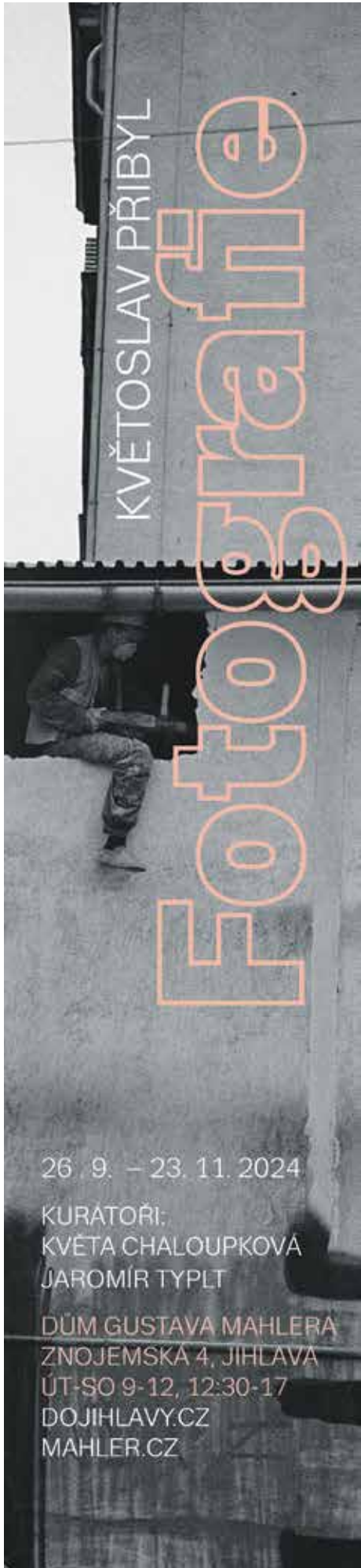
Richard Šedivý

zastupitel města za ANO 2011

OMLUVA | V minulém vydání jsme chybně uvedli politickou příslušnost pana zastupitele Tomáše Havlíka z SPD. Za chybu se omlouváme.

Místo pro vaše příspěvky

V každém vydání Ježkových očí lze poskytnout přiměřený prostor pro příspěvky veřejnosti či zastupitelů. Pro vlastní vyjádření můžete využít až jednu normostranu, v každém čísle můžeme takto zveřejnit dva až tři příspěvky v závislosti na jejich délce, každý další pak lze zveřejnit v následujícím vydání či na on-line Ježkových očích (www.jihlava.cz/jezkovyoci), kde najdete i celé znění pravidel.

S primátorem o Centrálním dopravním terminálu

Primátor města Jihlavy Petr Ryška stojí u projektu CDT již od roku 2020.

Primátor statutárního města Jihlavy Petr Ryška se projektu Centrálního dopravního terminálu (dále CDT) věnoval už v minulém volebním období. Jako náměstek primátorky měl v gesci odbor rozvoje města, který připravuje ty největší investiční akce.

Dle jeho slov se ale úvahy o novém moderním terminálu na místě městského vlakového nádraží začaly objevovat již v roce 2006. „Poté v roce 2010 zastupitelé schválili výstavbu dopravního terminálu na městském nádraží jako investiční akci,“ říká primátor, který si zmíněný odbor zaměřený na rozvoj ponechal na starosti i v současné nejvyšší městské funkci.

Jak dále probíhala chronologie příprav?

V roce 2014 uzavřely Ministerstvo dopravy ČR, Správa železniční dopravní cesty, České dráhy a Kraj Vysočina memorandum o výstavbě. Ideová studie byla dokončena v roce 2017, urbanisticko-architektonická studie v roce 2018, poté proběhlo veřejné projednání v gotickém sále radnice, kde byl projekt představen a v roce 2020 se již začalo pracovat na projektové dokumentaci pro územní rozhodnutí. V té době měl být projekt realizován v celku a nebyl rozdělen na etapy. Kromě výstavby vlakového nádraží, parkoviště P+R a komunikačního propojení na Havlíčkovu ulici se počítalo souběžně i s výstavbou autobusového nádraží a pro-

pojovacích komunikací na Jiráskovu ulici k Feroně a k Hamerníkově ulici. V březnu 2021 bylo vydáno územní rozhodnutí na celý projekt, který jsme posléze rozdělili do dvou etap. Stavební povolení pro první etapu bylo vydáno v březnu 2024 a projektová dokumentace pro provedení stavby byla dokončena v dubnu.

Co je tedy součástí první etapy?

V první etapě je výstavba komplexního nového moderního dopravního terminálu regionálního významu pro přestup mezi osobní drážní dopravou, linkovou autobusovou dopravou a městskou hromadnou dopravou (MHD) s odpovídajícím napojením na pěší, cyklistickou a individuální automobilovou dopravu včetně vybudování parkovacích ploch. Již po dokončení realizace I. etapy projektu bude zajištěna dopravní obsluha vybudované infrastruktury dopravního terminálu prostřednictvím vybraných linek meziměstské autobusové dopravy, u nichž je využití nového přestupního uzlu efektivní i při zachování polohy stávajícího autobusového nádraží. V rámci projektu na místě vznikne předná-

dražní prostor, přestupní terminál pro potřeby MHD a veřejné linkové dopravy a pozemní parkoviště P+R s kapacitou 68 parkovacích míst. Bude realizováno i dopravní napojení na okružní křižovatku ulic Havlíčkova a Pražská, dojde k úpravě stávajícího dopravního napojení na tř. Legionářů, vybudování přístupových komunikací pro pěší dopravu, opěrných zdí, zastávek náhradní dopravy, veřejného osvětlení, odvodnění komunikací a dešťové kanalizace a informačního systému pro cestující. Součástí projektu je i veřejná zeleň a ostatní související technická a veřejná infrastruktura (inženýrské sítě, přeložky sítí, mobiliář atd.).

Kdy se předpokládá uvedení terminálu do provozu a jaké služby by měl po ukončení první etapy poskytovat?

První etapa bude dokončena v květnu 2026. Poté se na tento terminál přesune většina osobních vlakových spojů mířících do Jihlavy. Navíc značně posílí osobní vlaková doprava, například do Prahy pojedje přes den každé dvě hodiny přímý spoj. Meziměstská autobusová doprava předpokládá, že zde bude zastavovat osm vybraných linek VDV, z toho dvě páteřní linky (200 Bystřice nad Pernštejnem-Nové Město na Moravě-Žďár nad Sázavou-Bohdalov-Velký Beranov-Jihlava a 300 Jihlava-Pelhřimov-Pacov) a šest linek směrem na sever a severovýchod (směry Polná, Žďár nad Sázavou, Příbryslav, Štoky atd.). Výběr linek může být Krajem Vysočina upraven dle vývoje potřeb dopravní obslužnosti území kraje, ale navržený počet linek VDV bude zachován či navýšen. Z MHD zde budou stavět trolejbusové linky E a H, přičemž bude zachován průběh linek ve stávajících úsecích tras, a v případě potřeby budou zajištěny další přepravní vazby, tedy mohou být v této lokalitě doplněny další trolejbusové, popř. autobusové linky.

Co bylo na projektu nejsložitější?

Tak jako s každým větším projektem i s přípravou CDT se samozřejmě objevily různé komplikace. Složitě bylo již majetkové vypořádání, ale největším problémem se ukázalo zajištění financování. Od začátku se počítalo se značným zapojením evropských peněz z operačních programů IROP a doprava. Po předběžném vyhlášení alokací v tomto programovém období to ale, u části realizo-

vané městem Jihlava, původně vypadalo na maximální dotaci ve výši 60 mil. Následovalo velké množství práce na úpravě projektu, jednání a dohadování, ale nakonec se podařilo navýšit u tohoto více než 400 mil projektu dotace z IROPu na 120 mil. a z OPD na trolejové vedení na 41 mil. přímo u CDT a 27 mil. na třídě Legionářů.

Snažili jste se v nějaké fázi zachránit budovu nádraží?

O tom, jestli může být zrekonstruována a zachována současná budova, nebo musí být vystavěna nová, se vedlo hodně debat v době tvorby studií v letech 2016–2019. Závěr byl, že pokud má být CDT opravdu funkční, je třeba postavit budovu novou. Od roku 2019 se již pracuje pouze s variantou nové nádražní budovy.

Kaký máte názor na stavbu nové komunikace z Havlíčkovy ulice kolem sila, kvůli které bylo pokáceno několik vzrostlých stromů?

Pokud je nutné ve městě pokácet nějaké stromy, musí to mít vždy dobrý důvod. V tomto případě, pokud chceme mít plně fungující CDT, včetně dobré obslužnosti MHD a také později ulehčit dopravě v centru města, je komunikační napojení na Havlíčkovu ulici nezbytné. Při návrhu technického řešení propojovací komunikace jsme se snažili brát maximální ohled na využití stávající technické infrastruktury, ochranu památkově chráněného sila a v neposlední řadě i na ochranu životního prostředí ve snaze minimalizovat zásah do parku Legionářů a ostatní veřejné zeleně. V plném rozsahu byly také respektovány požadavky orgánů ochrany přírody i všech ostatních věcně příslušných. Kácení stromů je navrženo pouze v nezbytném roz-

Kromě poklepání základního kamene zástupci pro štěstí symbolicky poklepali také část kolejí.

V autobusech a vlacích, které směřují do Jihlavy, stále přibývá cestujících. Ze statistik Kraje Vysočina vyplývá, že za prvních devět měsíců roku 2024 přibýlo v krajských spojích směřujících do Jihlavy 7,8 % cestujících ve srovnání s rokem 2023.

sahu a bude plně kompenzováno náhradní výsadbou v projektu řešeném území.

Jak probíhala spolupráce se Správou železnic? Případně s kým dalším jste spolupracovali?

Projekt zatím probíhá ve velmi dobré koordinaci se Správou železnic, která akceptovala náš návrh na rozdělení realizace do dvou etap i nový časový harmonogram. Úspěšně jsme se domluvili i na majetkovém vypořádání.

Jaké jsou plány se současným autobusovým nádražím, případně s hlavním vlakovým nádražím?

Současné autobusové nádraží je v soukromém vlastnictví a je pouze na majiteli,

jak s ním po vybudování nového autobusového nádraží u CDT naloží. Je to samozřejmě velmi zajímavý pozemek uprostřed města a proto i pro město je důležité vědět, co s ním majitel zamýšlí. Současné hlavní vlakové nádraží bude dál sloužit, převážně pro nákladní dopravu.

Jaké práce jsou připraveny do druhé etapy a jak dlouho by měla trvat?

Výstavba II. etapy CDT se předpokládá v letech 2028–2029. Její součástí bude vybudování nového autobusového nádraží včetně odstavných stání pro autobusy, propojovacích komunikací a chodníků, trolejového vedení a revitalizace veřejné zeleně podél něho. Během II. etapy vznikne také silniční napojení CDT na Jiráskovu ulici k Feroně a Hamerníkovu ulici včetně parkoviště P+R, které má kapacitu navrženou na 81 míst. Předpokládané náklady na II. etapu jsou přes 400 mil. Kč a je zde opět možnost spolufinancování ze strukturálních fondů EU. Další rozvoj železniční stanice Jihlava město a okolní lokality je plánován v návaznosti na vybudování vysokorychlostní tratě po roce 2032.

Jak projekt CDT a jeho význam pro Jihlavu hodnotíte?

Přínosem nového dopravního terminálu bude jeho větší komfort pro cestující, výrazně lepší dopravní dostupnost Jihlavy po železnici, posunutí hlavního vlakového nádraží do centra města či propojení všech druhů dopravy. V neposlední řadě bude také výhodou vytvoření nové komunikace propojující Havlíčkovu a Jiráskovu ulici, která výrazně zlepší dopravní situaci v centru města, především na ulicích Tolstého, Fritzova či Jiráskova.

Údržba zeleně není jen sezónní záležitostí

Listí se odstraňuje pouze z cest. Mimo ně pak pracovníci vytváří hromádky, které slouží jako zimoviště pro ježky.

Péče o zeleně ve městě není omezena pouze na vegetační období. Stromy a keře potřebují průběžnou údržbu po celý rok, aby byla zajištěna jejich zdravá struktura a bezpečnost okolí. Městská správa zeleně pravidelně provádí bezpečnostní řezy a zajišťuje průjezdné profily, zejména v místech, kde hrozí nebezpečí úrazu či poškození majetku.

„V letošním roce došlo k ošetření stromů radí dubů v parku M. R. Štefánika, pokračujeme s ošetřením jasanů v ulici Tyršova a připravujeme zásah v ulici Kosovská. Další práce proběhly na sídlišťích Demlova, Za Poštou, Zborovská, Dolina a Březinova, stejně jako v parcích po celém městě,“ doplnila vedoucí odboru životního prostředí Katarína Ruschková.

Podzimní úklid listí

Podzim je obdobím, kdy se město zaměřuje na úklid spadaneho listí z veřejných prostor, jako jsou parky, hřiště a obytné oblasti. Listí, které by mohlo způsobit nebezpečné kluzké povrchy nebo ucpaní

kanalizace, je pečlivě odstraňováno. „V přírodních lokalitách typu lesoparky Velký a Malý Heulos, však listí ponecháváme na místě, kde se postupně rozkládá a vrací do půdy ve formě živin. V lesoparcích odstraňujeme listí pouze z cest a mimo ně vytváříme hromady, které slouží jako zimoviště pro ježky. V lesoparku Velký Heulos navíc probíhá údržba ploch po vykácených suchých stromech. Děkujeme všem občanům, kteří respektují dočasná omezení vstupu a pomáhají tak pečovat o tuto lokalitu,“ vyjádřila Ruschková.

Výsadby nových stromů a keřů

Podzimní radostí je i výsadba nových stromů. Ve specializovaných zahradních školkách začíná tzv. dobývání stromů, které jsou určeny k výsazeni do veřejných prostor. Letos na podzim bude vysazeno přibližně 100 stromů jako náhrada za pokácené a suché exempláře, a také 500 keřů, které budou zkrášlovat především Ústřední hřbitov. Péče o nové výsadby ale s podzimem nekončí – v létě se pracovníci soustře-

dí na jejich pravidelnou zálivku, aby přežily období sucha.

Příprava na zimu

S příchodem zimy se pracovníci zaměřují na ochranu citlivějších rostlin. Růžové záhony vyžadují zvláštní péči, včetně přikrytí zeminy nebo přikrytí chvojím. Naopak trvalky v záhonech typu Silber sommer na náměstí Svobody poskytují úkryt drobnému hmyzu a v zimní jinovatce vytvářejí krásné scénérie.

Zima – období pro kácení a prořezávky

Ani zima není pro pracovníky správy zeleně obdobím klidu. Od listopadu do března probíhá kácení a prořezávky stromů na řadě míst. Letos budou probíhat práce například v Březinových Sadech, v ulicích Žižkova, Havlíčkova, U Hřbitova, a v parcích Keťásek a M. R. Štefánika. Kácení čeká také sídliště Březinova, Královský vršek a příměstskou část Hosov. „Nevyhneme se ani zásahům do zeleně na Ústředním hřbitově a zahradách mateřských a základních škol,“ dokončila Ruschková.

Tematické dny pomáhají najít dětem smysl učení

V malé průzkumníky a badatele v jihlavských zdravotnických zařízeních se proměnili žáci 3. třídy ZŠ Kollárova v Jihlavě. V rámci projektu MAP IV. ORP Jihlava se zúčastnili Tematického dne s lektorkou a pedagožkou Alenou Tkadlečkovou. Cílem programu bylo přiblížit si v reálném světě učivo prvouky o lidském těle, setkat se s lidmi, kteří lidské tělo musí znát opravdu dobře, také se lépe orientovat v jihlavské nemocnici a na Domě zdraví, porozumět některým odborným výrazům, sdílet své zkušenosti a pocity a třeba se i naučit obviázat zraněnou ruku.

„Tematické dny mají pomoci dětem najít smysl učení. V praxi to znamená propojit výuku s reálným světem a ukázat jim, kde a jak se uplatňuje to, co je učí škola. Děti si vyzkoušejí, jak to, co se učí v lavicích, využít i mimo školu,“ vysvětluje Alena Tkadlečková, která tyto hodiny vede.

Děti po celou dobu provázel pracovní list, kam si zaznamenávaly své postřehy. Na cestu po rozlehlých chodbách Domu zdraví a nemocnice dostali školáci také invalidní vozík, na kterém se střídali. Díky tomu mohli poznat, jaké nástrahy musí lidé na vozíku i jejich doprovod při cestách řešit.

Od začátku září se v rámci MAP IV. ORP uskutečnilo více než dvanáct takovýchto Tematických dnů. Školy mohou vybírat z dvanácti programů rozdělených dle oboru

Děti se mohly například zblízka podívat na záchranářský vrtulník

a věku. Mezi oblíbenými je například také program Různou dopravou celou Jihlavou, kdy se děti svezou MHD, ale i vlakem, sledují

hustotu provozu, učí se zorientovat v jízdních řádech, na nádraží a samostatně si koupí jízdenku.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Napište nám

redakce@jihlava-city.cz

→ → Důležité odkazy

Úřad

Objednávkový systém
jihlava.cz/webcallobjednavky
Úřední deska
jihlava.cz/uredni-deska
Odpadové hospodářství
jihlava.cz/odpady
Online mapa MHD
jihlava.cz/mhd
Městská policie
jihlava.cz/mestskapolicie
Hlášení závad
jihlava.cz/zavady

Aktuality

Ježkovy oči online
jihlava.cz/jezkovyoci
Mimořádné informace
info.jihlava.cz
Fotogalerie
jihlava.cz/fotogalerie
Facebook města
[Facebook.com/mestojihlava](https://facebook.com/mestojihlava)
Instagram města
[Instagram/mestojihlava](https://instagram/mestojihlava)
Youtube města
[Youtube/mestojihlava](https://youtube/mestojihlava)

Projekty a spolupráce

Strategický plán
jihlava.cz/proberemeji
Mapa pro investory
jihlava.cz/mapapozemku
Horácká multifunkční aréna
jihlava.cz/arena
Revitalizace Masarykova náměstí
jihlava.cz/namesti
Zdravé město Jihlava
jihlava.cz/zdrave-mesto

Důležité odkazy ← ←

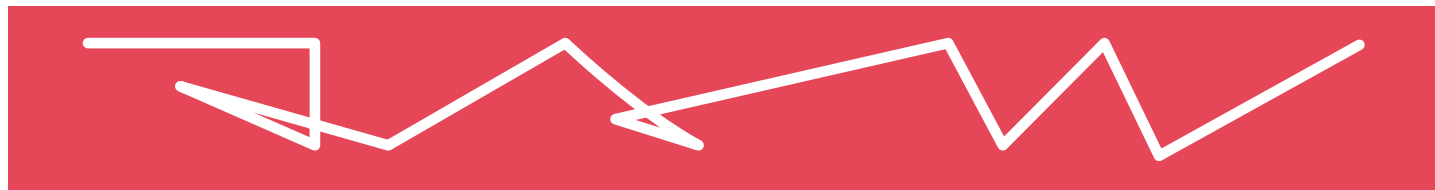
Volný čas

Kultura
jihlava.cz/kultura
Sport
jihlava.cz/sport
Top akce
jihlava.cz/topakce
Turismus
jihlava.cz/turista
Gustav Mahler
jihlava.cz/gustavmahler
Servis pro pořadatele
jihlava.cz/proporadatele

Organizace města

Brána Jihlavy
dojihlavy.cz
Služby města Jihlavy
smj.cz
Dopravní podnik města Jihlavy
dpmj.cz
Integrované centrum sociálních služeb
icss.cz
Dům dětí a mládeže
ddmjihlava.cz
Zoologická zahrada Jihlava
zoojihlava.cz

Rozvoj kolem cest

Uliční pohled na vilu Vítězslava a Anny Hornových. Foto: Muzeum Města Brna, inv. č. Z20.856.

Moderní rozvoj města Jihlavy za hranicemi středověkých hradeb probíhal všemi směry, nejvíce však podél již existujících cest. Kolem silnice na Humpolec vzniklo v relativně krátkém období několik rodinných domů. Stejných a přece jedinečných rodinných domů v zahradách.

Vila Vítězslava a Anny Hornových – 24C

Dům o čtyřech podlažích navrhl pro manžele Hornovy architekt Bohumír F. A. Čermák v roce 1931. Brněnského architekta si najal ředitel jihlavské nemocnice Vítězslav Horn v návaznosti na jejich spolupráci na novém chirurgickém pavilonu. I když byla dispozice vily poměrně komplikovaná, po hmotové a stylové stránce se jedná o harmonicky vyváženou stavbu. Symetricky členěné průčelí stroze puristického domu roz-pohybovává dolní pás oken a portikus nad vchodem. Zálubu majitelů v automobilech

prozrazovala dvojgaráž v suterénu. V 90. letech proběhla citlivá rekonstrukce domu pro jihlavskou firmu.

Rodinný dům Jana Hortenského – 50C

Třeštský architekt Augustin Tršek navrhl dům pro Jana Hortenského a jeho rodinu v roce 1933. V Jiráskově ulici stálo už několik staveb prozrazujících vliv puristického stylu, na což architekt navázal stavbou poskládanou z různě velkých kubických objemů, které kopírovaly velikost místností. Jaký pokoj se kde nachází, lze odhadnout i z ulice. Dům s dvěma obytnými patry má i proto nepravidelný půdorys. Jeho výslednou podobu ovlivnil i půlválcový výklenek v obývacím pokoji s okny do zahrady. Hladkou fasádu doplňovaly vlysy okolo oken, které se nedochovaly. Výrazný hmotový rozvrh domu zůstal do dnešních dnů nezměněn.

Dům Bedřicha a Marie Boudových – 64C

Stylově umírněný dům rodiny železničního inspektora Bedřicha Boudy navrhl Bohuslav Fuchs v roce 1935. Stavbu, která byla dokončena v říjnu 1936, provedl třeštský stavitel Jan Podzimek. Významný brněnský architekt vypočetkoval třípodlažní dům jednoduchých kubických forem na kamenné podezdívce. Obytné místnosti orientoval směrem do zahrady, do které lze vyjít přes terasu francouzským oknem. I to podporuje celkovou provázanost interiéru s exteriérem a prosvětlenost pokojů, kterou zajišťují tvarově různorodá okna. Architekt navrhl i vnitřní vybavení, jehož některé součásti vyrobil sám majitel. Většina nábytku a interiérových prvků zůstala původní, jistě i proto, že zde stále bydlí Boudovi potomci.

Stezka C

Zajímá vás více informací? Právě pro vás je tu stezka C nazvaná „Zahradní čtvrti a bydlení v Jihlavě v první polovině 20. století“, která je již nyní dostupná na webové adrese Jihlavského architektonického manuálu www.jam.jihlava.cz. Jednotlivé objekty lze vyhledat dle unikátního číselného kódu. Novinkou je tištěná mapová publikace Stezky, která tyto trasy poskytuje v příjemném kapesním formátu. Stezky pořídíte za 50 Kč a výhradně ve Stříbrném domě.

Text vznikl ve spolupráci s Jihlavským architektonickým manuálem (JAM) spolufinancovaným z prostředků Fondů EHP 2014–2021.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Tiráž

Ježkovy oči vydává statutární město Jihlava (Masarykovo náměstí 97/1, 586 01 Jihlava, IČO: 00286010) jako periodický tisk územního samosprávného celku 11krát ročně. Evidenční číslo: MK ČR E 23803. Číslo vydání: 54, datum vydání: 4. listopadu 2024. Redakční rada: Mgr. Petr Ryška, primátor, BeA. Aneta Hrdličková, redaktorka, Mgr. Radovan Daněk, tiskový mluvčí. Sazba a tisk: MAFRAPRINT, Turyňa Petr, +420 734 517 178. Distribuce: Česká pošta s. p. Vydání připravili: Aneta Hrdličková, Lucie Maxová, Jakub Koumar, Jana Petružlová, Jana Škrdllová a Eva Ševčíková.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍSTĚ...

ZUŠ slaví!

V den, kdy to bylo přesně sto let od chvíle, kdy v ZUŠ začala výuka, tedy 16. října, ve škole probíhaly zajímavé prohlídky, při kterých se kromě studentů chopili výuky i studenti. A to v dobových kostýmech!

Na křídlech sokolů

Při letošním Památném dnu sokolstva se lidé mohli prostřednictvím divadelního představení, šál a tvůrčí práce seznámit s některými padlými bratry z Jihlavy a proletět se na křídlech sokolů.

Poklona Masarykovi

Za slunečného podzimního dopoledne se u sochy Tomáše G. Masaryka opět sešlo několik lidí, aby uctili památku vzniku československého státu. Kromě bývalého rektora VŠPJ se Masarykovi poklonil i jihlavský primátor.

Sušák za deště?

Podzimní jarmark letos přepadl déšť. Netrval ale celý den, a tak bylo možné odpoledne vytáhnout na větrném náměstí sušák a ručně vyráběné tašky hezky po staru pověsit do větru.

Sáhněte si

Růžový říjen, který upozorňuje na závažné nádorové onemocnění prsou či varlat, připomněla na Masarykově náměstí originální socha studentů Střední umělecké školy grafické.

